

Stichting Pro Longo mai
Polanenstr. 79
1013 VS Amsterdam
Tel. 06 28 45 17 62
ING Bank 314983

Longo mai

Hof Ulenkrug, Stubbendorf 68, D - 17159 Dargun - Tel. 0049-39959 23881

email: info@longomai.nl - website: www.longomai.nl

Provence

Vruchten plukken

Frambozen maken deel uit van de geschiedenis van Longo mai. Al in de eerste jaren plantten we op onze coöperatie in Limans, Provence, een veld vol frambozen, in die tijd nog zonder irrigatie. In 1990 en 1999 plantten we voor de tweede en derde keer.

Onze ervaring is dat men na een frambozenaanplanting ongeveer tien tot vijftien jaar moet wachten voordat op dezelfde grond opnieuw frambozen kunnen worden geplant. In 1999 plantten we zestien verschillende soorten frambozen die ons klimaat verdragen en daarnaast nog zwarte en rode bessen, kruisbessen en kornoelje. Intussen hadden we ook meer water tot onze beschikking en legden we een irrigatiesysteem aan met druppelbewatering.

Biologische teelt

De zomerframbozen moeten worden opgebonden en produceren van midden juni tot eind juli, de herfstsoorten van begin augustus tot eind september. Onze teelt is biologisch, want we zijn er al lang van overtuigd dat kunstmest, herbiciden en insecticiden schadelijk zijn voor mens en natuur. We composteren schaapsmest en behandelen onze planten met extracten uit brandnetel en heermoes om ze te sterken tegen schimmelziekten en parasieten. Tussen de rijen zaaien we groenbemesting of klavergras om de grond te beschutten voor erosie door regen, zon en wind. In het voorjaar worden de heesters met stro afgedekt. Zo wordt het onkruid onderdrukt en de grond tijdens de droge en hete zomermaanden vochtig gehouden.

's Zomers plukken we drie keer in de week 's morgens vroeg de frambozen. Daarvoor worden de vele zomergasten, toevallige bezoekers, vrienden en bekenden uitgenodigd, want vaak is er meer dan 200 kilo te plukken. Tijdens het seizoen komen we op zo'n drie ton frambozen, die in bakjes direct op de markt in Forcalquier worden verkocht of in een van de andere dorpen in de buurt.

We leveren ook aan enkele restaurants en bakkerijen die de uitstekende kwaliteit van onze bergframbozen op waarde kunnen schatten. De frambozen die we niet verkopen, gaan in de diepvries en worden regelmatig verwerkt tot jam, gelee en vruchtenmoes.

Nieuw begin

In 2009 is ons laatste frambozenveld aan het einde van zijn leven gekomen. In onze streek is tien jaar een respectabele leeftijd voor zulke heesters. We willen nu beetje bij beetje de frambozen door andere vruchten vervangen, want aan fruit is bij ons op de coöperatie nog steeds gebrek. Het irrigatiesysteem van de frambozen kan eenvoudig aan andere fruitsoorten worden aangepast en dat is ook nodig, want zonder water kunnen de fruitbomen niet gedijen. Afgelopen jaar hebben we al 160 druivenstokken, 15 hazelaars, 100 pruimen-, 40 abrikozen-, 40 vijgen-, 17 peren- en 10 kersenbomen geplant. De komende jaren willen we ook meer bessenstruiken planten. De laatste frambozenplanten zullen worden vervangen door appel- en perzikbomen. Naast de fruitbomen blijft nog plaats over voor enkele eenjarige culturen. Zo telen we bijvoorbeeld hier ook chilipepers en paprika, die we in onze inmaakkeuken op de Mas de

Granier verwerken. De keus van de fruitsoorten werd ook beïnvloed door de mogelijkheid ze tot inmaakproducten te verwerken. We willen zo ons jamsortiment met nieuwe recepten uitbreiden. Ook het drogen van vruchten is mogelijk en we plannen de bouw van een droogkast op zonne-energie. Voor het geval de bomen meer vruchten dragen dan we denken, kunnen we er ook sap van maken of ze desnoods laten destilleren. Maar voor de nabije toekomst hopen we in de eerste plaats er een gezonde en vruchtbare boomgaard van te maken.

Ulli Furet

Op de wekelijkse markt in Forcalquier is een grote hoeveelheid potjes te vinden met groenten, sauzen en jams uit de inmaakkeuken van de Mas de Granier.

Mas de Granier

Lekkere hapjes in het vooruitzicht

Middenin de schuur van de Mas de Granier, waar we elke week de kistjes voor de groenteabbonementen samenstellen, staat sinds enkele weken een monster. Een vriendelijk monster is het gelukkig, dat dankzij een systeem van verwarmde dubbele wanden eenvoudig en energiesparend te bedienen is. We hebben het over de nieuwe stoomketel, het hart van de gerenoveerde inmaakkeuken.

In twee maanden willen we de keuken kant-en-klaar hebben, om als eerste chilipeperpasta en bittere oranjemarmelade te maken. De nog niet geïnstalleerde stoomketel heeft nog geen naam. Maar zodra we het met elkaar eens zijn gewor-

den, wordt ze gedoopt. Dan herdenken we ook nog "Marie-Berthe", onze eerste stoomketel die ons bijna twintig jaar trouw heeft gediend. Terwijl iedereen zich verheugt op de doop en naar de onmogelijkste namen zoekt, is een kleine ploeg mensen hard bezig met het ontwerpen en voorbereiden van het nieuwe systeem. Nu is de ruimte nog helemaal leeg, alleen de vloer is klaar, in een okergeel dat aan karavanen in de Sahara doet denken. Maar de voorbereidingen voor de installatie gaan vliegensvlug, zodat we vaak het idee hebben dat er 's nachts kabouters aan het werk zijn geweest: nieuwe waterleidingen en aansluitingen worden gelegd, muren worden

gepleisterd... Enkele jonge bewoners van de Mas de Granier steken er al hun kracht en kennis in. Ze zijn charmant en sterk, kunnen lassen en solderen, zitten ook achter de naaimachine of koken Aziatisch... Buizen en ventielen worden aangebracht, voor de stoom, de hoeksteen bij het inkoken, wordt een gecompliceerde kringloop geïnstalleerd. En de nieuwe installatie roept nieuwe ideeën op. Het hete water zou ook in een reservoir kunnen worden omgeleid en zo een centrale verwarming kunnen dienen. We dromen ervan de eeuwige mistral buiten te sluiten... en waarom niet ook een hammam? De sterilisator, het tweede hart van de keuken, staat nog bij de fabrikant, maar wordt binnenkort geleverd. Dan krijgen we eerst een uitgebreide cursus voor het gebruik van deze machines. We horen ze al brommen en zoemen, blazen en koken. De autoclaaf kan een hitte van 125° produceren om tuinbonen, tomaten, courgettes en rode bieten zonder problemen te steriliseren. Het nieuwe apparaat is van roestvrij staal, in gedachten staat hij in volle glans al voor ons. Wie wil

Ulli snoeit de frambozen in het voorjaar

weten hoe het eruit ziet, moet aan een snelkookpan denken die groot genoeg is voor de keuken van de reus Gargantua. Kortom, we zijn in een fase van overvloedige fantasie. We proeven bij wijze van spreken al de nieuwe recepten die in deze inmaakkeuken zullen worden gemaakt. Belangrijk voor ons blijft de goede samenwerking met andere producenten uit de buurt en enkele bevriende groepen. Voor ons allemaal betekent een goed functionerende

inmaakkeuken een grotere autonomie. Langzaam beginnen bij ons ook de eerste activiteiten in de tuin. De planning van de culturen gaat hand in hand met onze nieuwe en oude receptideeën, de afzetmogelijkheden en de behoefte van de eigen coöperaties. En zo zitten we ook aan tafel, gebogen over cijfers van oppervlakten en productie, terwijl buiten de eerste voorjaarswind blaast.

Françoise Barnoin

Reis naar Ethiopië

Heike uit de coöperatie Hof Stopar vloog afgelopen november naar Ethiopië, om Via Campesina te vertegenwoordigen bij een internationale conferentie over de rechten van de boeren. Bij deze gelegenheid nam ze meer dan 40 soorten Ethiopische tarwesoorten mee. We hadden deze soorten uit de genenbank van Gatersleben gehaald, in het kader van de actie tegen de gentechnische proeven met tarwe daar. De eerste vermeerdering van de monsters had Sabina in de coöperatie Mas de Granier in de Crau op zich genomen. Heike kon daarom van alle soorten een grotere hoeveelheid meenemen. Ze gaf het zaaigoed aan Ethiopische boerinnen die in hun dorp een eigen zaaigoedbank hebben opgebouwd. Door de langdurige droogtes in Ethiopië zijn de afgelopen jaren meerdere soorten tarwe verdwenen. De boerinnen hopen in onze collectie enkele soorten terug te vinden.

De actie "Toekomst zaaien – diversiteit oogsten"

Zaad zonder grenzen

Rond onze coöperatie Hof Ulenkrug in Mecklenburg liggen begin januari bevroren, sneeuwbedekte velden en weiden. Elke dag trekken we met de tractor, paarden en werktuigen naar het bos, hakken bomen, zagen brandhout, slepen de stammen met de paarden naar de rand van de weg en trekken de ene na de andere volgeladen slee naar de boerderij. Op het eerste gezicht geen passend moment voor een artikel over zaaigoed. Maar schijn bedriegt.

Volledig onafhankelijk van het weer en het seizoen vervolgen ministers, EU-bureaucraten, Syngentas, Monsanto en andere lobbyisten hun activiteiten. Ze plannen, schrijven wetsvoorstellen, werken aan richtlijnen, versturen enquêtes en willen van alles en nog wat beslissen over de manier waarop wij ons voeden.

Privatisering

De campagne "Toekomst zaaien – diversiteit oogsten" begonnen we anderhalf jaar geleden met het oog op de geplande veranderingen in de Europese zaaigoedwetgeving. Deze veranderingen dreigen de rechten van de grote zaaigoedconcerns te versterken. Een richtlijn uit 2008 over de oude, regionale landrassen die niet officieel zijn geregistreerd (de zogenaamde instandhoudingrassen) is in Zwitserland en Oostenrijk al wet geworden. In Zwitserland werd in voorjaar 2009 de verbreiding van vijf

aardappelsoorten van de vereniging Pro Specie Rara verboden, omdat deze soorten niet als "Zwitsers" konden worden gekarakteriseerd. In Oostenrijk werd in december 2010 de geplande uitvoering van de richtlijn voorgesteld. Een oude soort mag alleen vermeerderd en verkocht worden als ze geregistreerd wordt en dan ook alleen door degenen die deze registratie doen. De soort die vroeger iedereen ter beschikking stond, wordt zo geprivatiseerd. In het ene of andere geval kunnen onderhandelingen nog de scherpe kantjes van deze regelingen afhalen, maar we mogen niet vergeten dat Europese richtlijnen vaak door bilaterale overeenkomsten met niet EU-landen worden overgenomen. Voor landen als Turkije, Mexico of India (trouwens ook voor een EU-land als Roemenië) heeft de toepassing van zulke regelingen verwoestende uitwerkingen, omdat in talrijke streken traditioneel zaaigoed de basis voor de eigen voeding vormt. Neemt men de boeren daar het recht af eigen zaaigoed te kweken, te ruilen of te verkopen, dan verliezen ze deze basis. In de tweede

fase van de wetswijziging wordt nu onderhandeld over de regelingen voor de hele zaaigoedmarkt in Europa. Steeds luider worden de publieke protesten tegen het patenteren van planten en dieren, met of zonder gentechniek. Bij de onderhandelingen eisen de zaaigoedconcerns al bij voorbaat compensatie. Ze zouden eventuele beperkingen van het patentrecht kunnen accepteren, als daartegenover het kwekersrecht wordt verlengd. Kwekersrecht was lang geleden een bescherming voor de kweker en de boer en garandeerde dat wat er op een zakje zaaigoed stond, er ook in zat, zodat geen ziek of verontreinigd zaaigoed in omloop kwam. In de loop der tijd werd het kwekersrecht een "intellectueel eigendomsrecht" van soorten en een inkomstenbron waarmee je grote winsten kon maken. Nu wordt er gepraat over de verlenging van het kwekersrecht naar 30 of 40 jaar en de mogelijkheid door laboratoriumonderzoek een "moleculair merkteken" voor elk ras te definiëren om royalty's voor een soort te kunnen opeisen. Alleen al de verdenking dat een boer zonder te betalen een beschermd ras teelt, kan in toekomst voldoende zijn voor een bezoek van de (komende) Europese zaaigoedpolitie. Die zal van de vermeend misdadige planten een monster nemen voor moleculair onderzoek. We zijn ertegen dat de grote zaaigoedconcerns, die tegelijkertijd de chemie voor de industriële landbouw produceren, de controle over ons zaaigoed hebben. Daarom verzetten we ons tegen wetten die

hen deze controle geven. Volgens ons tast deze politiek principieel het mensenrecht op voeding aan.

Naar Brussel!

We willen daarom de tienduizenden handtekeningen van de petitie "toekomst zaaien – diversiteit oogsten" in Brussel in het kader van een internationale actie op 17 en 18 april 2011 overhandigen aan de commissie mensenrechten. De 17de april is sinds 1996 de Internationale dag van de Boerenstrijd, in het leven geroepen door Via Campesina. We organiseren op deze dag in het centrum van Brussel een grote zaadruilbeurs, waar tuinders, kwekers, verenigingen, organisaties en ieder ander met zijn of haar zaaigoed naar toe komt, om dat tentoon te stellen, te ruilen of weg te geven. Daarmee trekken we een lange neus naar

alle concerns en richtlijnen die ons hun wetten willen opdringen. Meerdere vertegenwoordigers van boereninitiatieven binnen en buiten Europa zullen in de namiddag over de situatie in hun land vertellen. Maandag 18 april willen we met een demonstratie met muziek, theater en spandoeken de kantoren van de grote lobbyisten van de zaaigoedindustrie bezoeken om te laten zien wie achter de voorgenomen EU-wetten staat. We hopen dat tegen die tijd de winter ons heeft verlaten en dat de aarde bereid is ons zaad te laten kiemen. Wie wil meedoen, ideeën heeft of steun kan geven, kan zich bij de Stichting Pro Longo mai in Amsterdam melden. Bij genoeg aanmeldingen, huren we een bus voor de reis naar Brussel!

Ieke Dekker

Mecklenburg-Vorpommern

Oogsttijd

Het is alweer zo'n maand of vijf geleden dat we de aardappelen oogstten. Die hadden het dat seizoen niet gemakkelijk gehad.

De koude en natte mei schaadde niet alleen de veldgewassen maar ook de fruitbomen. Daarna kwamen de droogte en de hitte in juni en juli, die de aardappelplanten lieten verdorren en uiteindelijk de natte augustus, waardoor ze weer nieuwe schoten en knollen vormden. Het resultaat: veel kleine knolletjes, met blauwe, gele en rode schil. Drie soorten hebben de weersomstandigheden

toch relatief goed overleefd. In andere jaren zullen andere soorten hun capaciteiten weer tonen. Omdat we onze gewassen niet door kunstmatige beregening, kunstmest en pesticiden reguleren, telen we, om een misoogst te vermijden, veel verschillende rassen. We onderhouden behalve de zeven soorten die we voor consumptie telen, sinds drie jaar nog twintig andere soorten die we

observeren en testen. In plaats van te beregenen, bewerken we de grond regelmatig met de paarden om verdamping van de waterreserve in de grond te beperken. De aardappeloogst was hier vroeger altijd een bijzondere tijd, waarin de hele familie de akker opging en waarvoor de kinderen uit de stad terugkwamen. In de tijd van de DDR kwamen studenten voor de oogst het land op. Het moeizame werk van aardappels rooien werd zo samen gedaan en eindigde vaak in een feest. Tegenwoordig doen machines dit werk en voor de eenzame trekkerbestuurder valt er niet zo veel te lachen.

Bezoek uit Berlijn

Des te verbaasder waren we toen de Duitse minister van Economie Brüderle zich aanmeldde voor de aardappeloogst in Mecklenburg. Alsof hij een voorbeeld wilde zijn voor de jeugd. Hij kwam natuurlijk niet naar ons toe, maar ging naar het bedrijf van de grootgrondbezitter Niehoff in Zepkow, waar de aardappels nog meer geleden hadden dan bij ons. Daar liet hij zich op het aardappelveld in laarzen en met een spa in de hand fotograferen door de in allerijl opgetrommelde journalisten en haalde zo de voorpagina's van de streekkranten. Meestal zeggen ministers als ze op een boerderij komen, hoe lekker het eten was. De heer Brüderle legde uit, blijkbaar zonder te merken dat de genetisch gemanipuleerde aardappels er erbarmelijk bijstonden, hoe belangrijk de "Amflora-aardappel" is voor de toekomst van de Duitse economie. Blijkbaar, en dat is begrijpelijk, was de Mecklenburgse minister van Landbouw niet erg gelukkig met deze stunt. Hij verklaarde enkele dagen later dat de "Am-

flora" volledig overbodig is en gevaarlijk. Daarop liet hij beslag leggen op de oogst, omdat op een ander Amfloraveld in Zweden niet aangemelde gentechnisch gemanipuleerde aardappels waren gevonden. Uiteindelijk werd een gedeelte van de oogst op ministerieel bevel vernietigd. De openlijke veldslag tussen het voor Amflora verantwoordelijke concern BASF, de verschillende ministeries en de voor- en tegenstanders van gentechniek gaat intussen door. Het laatste nieuws is gelukkig dat de geplande teelt dit jaar in Zepkow niet doorgaat en dat BASF alleen twee hectare Amflora verbouwt in de grote ggo-proeftuin in Sachsen-Anhalt.

Schat bewaren

Het weer was niet alleen voor de aardappels en het fruit onaangenaam, ook het rijpe graan was ongelukkig een maand in de regen te moeten staan. De korrels van enkele soorten vormden kiemen en wortels, hoewel ze nog op de halm zaten.

Andere soorten konden beter overweg met de natte tijd. De diversiteit van de gewassen bestaat niet alleen om van zulke bijzonderheden als exotische vruchten of tweekoornbrood te kunnen genieten. Ze is ontstaan omdat boeren en tuinders onder alle mogelijke omstandigheden hun kost willen verdienen en daarvoor planten zoeken en kweken. Deze schat over boord werpen omdat de kwakzalvers van de gentechniek geloven of beweren de natuur te beheersen, betekent van de geitenbok een tuinder maken. Met dat verschil dat de bok nog nooit het idee had zijn kunsten te laten patenteren.

Zaaigoedkaravaan

Met zulke gedachten in ons achterhoofd gingen we na de oogst op weg met onze eerste zaaigoedkaravaan. Onze bagage bestond uit onze graantentoonstelling, een zaaigoedquiz, onze oproep tegen de geplande wijzigingen van de EU-wetgeving over zaaigoed en een tekst over ruilbeurzen van zaaigoed als verzet tegen de privatisering. Op de vier bijeenkomsten in Brandenburg en Berlijn werden we hartelijk ontvangen en het idee overall ruilbeurzen te organiseren, werd enthousiast begroet – zelfs in de hoofdstad waar de behoefte aan eigen speelruimte bij de mensen enorm is. Daar is de laatste jaren een hele beweging ontstaan van mensen die gemeenschappelijke tuinen in de stad beginnen. Er bestaan zelfs plannen op het terrein van het stilgelegde vliegveld Tempelhof een tuinproject te starten.

Ruilbeurzen van zaaigoed hebben natuurlijk niets te maken met de gebruikelijke speculatie op de beurs. Het idee is niet van ons afkomstig. In Frankrijk organiseert de vereniging Kokopelli al sinds jaren in vele streken ruilbeurzen, waar zaaigoed in kleine hoeveelheden gratis worden verstrekt om de mensen te stimuleren zelf zaaigoed te produceren. In Engeland bestaat in meerdere streken de beweging "Seedy-Sundays" waaraan honderden mensen meedoen. Een Engelse vriend had ze als "law busters" beschreven, ze omzeilen de bestaande wetten. Het is de mooiste manier om aan zaaigoed weer de betekenis te geven die het altijd al had. Het is geen handelswaar, maar een schatkist die voor iedereen toegankelijk moet zijn.

Jürgen Holzapfel

De Ulenkrug is niet op één dag gebouwd!

Afgelopen november was het vijftien jaar geleden dat we op de Ulenkrug aankwamen. De boerderij was toen honderd jaar oud. Sindsdien hebben we veel gerenoveerd, veranderd en gebouwd. De boerderij is gegroeid, heeft een eigen energiekringloop, afvalwaterzuivering, werkplaatsen en woonruimte voor bijna twintig mensen.

Hof Ulenkrug: op de voorgrond links de grote stal, rechts de schuur met werkplaats. In het midden het oude woonhuis, links achter het nieuwe huis en daarvoor het energiehuis met slachtruimte en bakkerij.

Twee gebouwen bleven tot nog toe verschoond van onze ijver: de grote schuur en het oude woonhuis. De renovatie van het woonhuis met onze gemeenschappelijke keuken, eetkamer en kantoor wordt een ingewikkelde onderneming. De oostelijke muur staat op inzakken en moet met fundament en al worden vernieuwd. De daaronder liggende kelder moet een nieuw gewelf krijgen, binnenshuis willen we enkele muren vervangen, nieuwe elektrische leidingen leggen en muurverwarming installeren. Voordat we hiermee kunnen beginnen, moeten de andere gebouwen de functies van het woonhuis (tijdelijk) kunnen overnemen. Dat betekent dat de binnenbouw van het nieuwe huis klaar moet zijn voor kantoorruimte en slaapkamers en dat de slachtruimte en de bakkerij in het nieuwe energiehuis ingericht moeten zijn, zodat we in de grote bijkeuken kunnen koken. Alles bij elkaar betekent dat nog een hoop werk. Overzichtelijker ziet het er bij de grote schuur uit. Afgelopen zomer konden we het nieuwe fundament voor de pijlers van het dak gieten. Dit jaar willen we het kapotte dak met de asbestplaten en de houten wanden vervangen. Het benodigde bouwhout hebben we nu in januari gekapt. Daarvoor moesten we een buitengewone vergunning bij het landelijke bosbeheer halen, omdat een nieuwe regeling bepaalt dat particulieren zelf geen bouwhout

meer mogen kappen. Aan deze maatregel ligt de redenering ten grondslag dat het bosbeheer grote machines voor de houtkap heeft aangeschaft en die moeten worden gebruikt: anders zou er sprake zijn van 'kapitaalvernietiging'. Een nieuwe beperking voor de landelijke bevolking hier, die van oudsher het hout uit de bossen rond de dorpen haalde en daarvoor een vergoeding aan het bosbeheer betaalde. Een tiental jongeren uit de coöperaties Grange neuve en Mas de Granier kwam ons bij de houtkap helpen en legde tegelijkertijd de nodige voorraad brandhout aan. De stammen voor het constructiehout zullen we in maart tot balken en planken zagen met de hulp van onze vriend Tobias en zijn mobiele zaag. In mei, als het hooi uit de schuur door de koeien, schapen en paarden is opgegeten, staat al naar gelang de weersomstandigheden de verwijdering van de asbestplaten op het programma. In juni en juli wordt er dan getimmerd en daarvoor nodigen we iedereen uit die geen hoogtevrees heeft. Als laatste moeten dan de golfplaten worden gelegd en de dakgoten worden aangebracht. Dat doet een bedrijfje hier uit de buurt, omdat dat gedeelte door het subsidieprogramma "dorpsvernieuwing" wordt gefinancierd. Na deze bouwtijd staan dan de voorbereidingen voor de restauratie van het oude woonhuis op het programma!

Eric Breiter

Januari in Mecklenburg-Vorpommern: met de werkpaarden Iris en Bella brengen we de ene na de andere slee vol brandhout naar de boerderij.

Het gaat ook zonder benzine: Op de coöperatie Grange neuve in Limans brengt Patrick met de ezelswagen de emmers met keukenafval naar de composthoop.

maakten van gemotoriseerd voer. In plaats van een auto, werden deze keer paarden beladen. Dat kostte ons weliswaar meer moeite, maar we namen dat op de koop toe. Bagage en proviand volgden ons zo op de voet

en we hoefden veel minder auto te rijden. We lieten de auto steeds enkele dagen staan en trokken met de paarden zuidwaarts. Als de voorraden op waren, haalden we de auto liftend op. Het toeval wilde dat er precies tijdens de transhumance gestaakt werd bij olieraffinaderijen. Binnen de kortste keren was er een gebrek aan benzine bij tankstations. Weliswaar brak in Frankrijk niet een algemene chaos uit, maar het werd toch snel duidelijk dat de economie zonder olie zeer snel stil staat. Dat kunnen we van onze kudde niet zeggen. Ons antwoord op de mobiliteit van deze tijd is dat het langzamer ook gaat. Steeds sneller en verder? Niet, als je te voet onderweg bent... Midden november kwamen we in Forcalquier aan: moe, ongeschoren en gelukkig. Het was alleen een beetje moeilijk na drie weken kampvuur weer in de "beschaafde" wereld te zijn. De herinneringen aan de avonden aan het vuur, heldere sterrenhemels en het in looptempo veranderende landschap bleven lange tijd nawerken.

Remo Wyss

vragen van de belangstellenden: over de financiering van projecten, over de omgang met een gemeenschappelijke kassa, over het wel of niet bestaan van hiërarchie en over de confrontaties tussen ideeën en praktijk in het dagelijkse leven.

Tijdens de drie dagen in Wieserhoisl ontstonden drie groepen die concreter over het idee van een collectieve boerderij willen discussiëren. Ze zullen de vraag moeten beantwoorden hoe ze hun idee kunnen realiseren en hoe ze dan zullen leven met elkaar. Lukt dat, dan zijn ze een belangrijke ervaring rijker!

Paul Kister

Tijdgeest

Armenbestrijding

Afgelopen zomer heeft de Franse president Nicolas Sarkozy bijzonder spectaculair de Roemeense Roma uit Frankrijk verdreven. Door dit opstoken van vreemdelingenhaat probeerde hij blijkbaar zijn dalende populariteit op te vijzelen.

Tegelijkertijd werd het duidelijk dat onder zijn beleid arme mensen geen rechten hebben en dat een meedogenloze omgang met hen geen noemenswaardige protesten in de bevolking en in de internationale politiek teweegbrengt. Hij richtte zijn aanval op een zwakke minderheid, namelijk op degenen die toch al een slechte naam hebben en vervolgd worden. Een eenvoudige test – met dubbele bodem.

Want de regering kwam enkele maanden later met een wetsvoorstel onder de naam LOPPSI* op de proppen. Deze wet maakt het mogelijk "precaire" campingplaatsen en huisvestingen op te heffen door een eenvoudig besluit van de prefect. Beroep aantekenen of uitstel vragen zijn uitgesloten. Deze wet treft niet alleen de Roma, maar ook veel andere mensen die rond de grote steden – uit nood – zo gehuisvest zijn. De afbraak van hun onderkomen zal geen verbetering brengen, maar een nog grotere woningnood. Niet de bestrijding van de armoede staat op het regeringsprogramma, maar de bestrijding van de armen.

Ook andersdenkende

* LOPPSI: *Loi d'Orientation et de Programmation et de Performance de la Sécurité Intérieure*. De hierboven beschreven ingreep in de gemeentelijke autonomie is maar een deel van de wet. Ook de videobewaking in het hele land moet drastisch worden uitgebreid. Steeds meer politietaken worden overgedaan aan privé-bedrijven en aan de "citoyens relais", vrijwillige burgerwachters die een soort informantenfunctie moeten overnemen. Dit zijn een paar punten van een wetgeving die de sociale staatscontrole in tijden van crisis en protestbewegingen wil versterken. De wet werd afgelopen december zonder wijzigingen aangenomen door het Franse parlement. Nu moet de senaat nog instemmen. Ondertussen nemen de protesten onder de bevolking toe.

mensen heeft men in het vizier. Veel jonge mensen zijn naar het platteland getrokken en kiezen ervoor in goedkope, ecologische bouwwijzen uit aarde, hout, vilt en stro te wonen. Ook oudere mensen trekken weg uit de stad omdat ze er geen perspectief hebben en in armoede wegzinken. Al deze mensen kunnen zich geen eigen huisje veroorloven (om over een boerderij maar te zwijgen) zoals de weekendtoeristen uit de stad. Te sterk heeft het toerisme ook op het platteland de grond- en huizenprijzen opgedreven. Zo trekken veel mensen naar de dorpen waar genoeg land braak ligt, bouwen daar hun eigen bescheiden huisvesting en cultiveren een stukje land. De gemeente geeft officieel toestemming of tolereert het gewoon en de burgemeesters zijn vaak tevreden met het nieuwe leven in de gemeente. De nieuwe bewoners vallen niemand lastig en zijn vaak een verrijking voor het dorp, zelfs als ze buiten het traditionele kader vallen. Nu worden de burgemeesters verplicht alternatieve onderkomens en hun bewoners direct bij de prefect te melden en ze onder hoger toezicht te stellen. Dat is een zware ingreep in de gemeentelijke autonomie. Wij kennen veel mensen in de omgeving van onze Franse coöperaties die zich op deze manier gevestigd hebben. Enkele hebben al bezoek gekregen van de gendarmerie. Als deze nieuwe wet hen al raakt, wat staat de zo onconventionele gemeenschappen als Longo maï dan te wachten? We zullen ons in ieder geval blijven inzetten voor een onafhankelijk leven en een vrije ruimte – met de vele mensen die naar ons toekomen, op zoek naar een solidair leven.

Michael Rössler

Een zaak voor de politie? Bouw van een joert op het terrein van de Longo maï-coöperatie in Limans, Provence.

Een en een is twee

Zevenhonderd schapen van twee verschillende kudden, drie weken te voet onderweg met zwaar bepakte paarden: dat is de samenvatting van de transhumance dit jaar.

Het is een nachtmerrie voor elke schaapherder, maar wij hadden het gepland: twee kudden mengen. Vorig jaar hadden we er al over nagedacht om met een andere herder en zijn schapen te voet van onze Longo maï-spinnerij bij Briançon naar Forcalquier in de Bas-Alpes te trekken. Dit jaar hebben we het idee gerealiseerd. Vier dagen nadat we de weiden naast de spinnerij hadden verlaten, troffen we Oliver aan, een bevriende fokker die net als wij de winter in Forcalquier doorbrengt. Deze transhumance zou voor ons allemaal een positieve ervaring worden. Tijdens de lange dagen van de voettocht was er veel gelegenheid te praten over veeteelt, dierenwelzijn en het huidige overheidsbeleid. We wisselden onze theoretische en praktische ervaring en kennis uit. Genoeg plaats en tijd was er ook voor persoonlijke gesprekken en gezellige

momenten. Wederzijds vertrouwen tussen de fokkers vormt de basis voor het overleven van de kleinschalige veeteelt. We worden immers steeds vaker gedwongen ons te verzetten tegen nieuwe voorschriften van de overheid. De inentingsplicht tegen de blauwtongziekte, het elektronisch registreren van dieren of de toelatingsplicht van mannelijke fokdieren maken het leven van een kleine boer erg moeilijk. Succesvol verzet tegen dit soort maatregelen is echter mogelijk, dat hebben we met de inentingsplicht in Frankrijk gemerkt. Voor een dergelijk verzet is daadkrachtige solidariteit een absolute voorwaarde. Ook de transhumance wordt steeds meer aan regels gebonden. Voor ons is de transhumance echter een stuk vrijheid dat we moeten beschermen. Een andere vernieuwing bij de transhumance was dat we veel minder gebruik

Collectief leven?

Het collectieve boerderijproject „Das Wieserhoisl“ in de Oostenrijkse Stiermark bestaat sinds drie jaar. De groep doet veel nieuwe ervaringen op, maar ook komen voortdurend nieuwe vragen naar boven.

„...en daarom nodigen we jullie uit, mensen uit andere collectieve projecten of mensen die zoiets willen beginnen, hierheen te komen en ervaringen met elkaar te delen“. Deze oproep lokte afgelopen herfst ongeveer vijftig mensen naar de boerderij in de buurt van Graz. In Wieserhoisl leven permanent tien personen en er bestaat een nauw contact met de Longo maï-coöperatie Hof Stopar in Karinthei. Uiteindelijk bleek dat de meeste aanwezigen niet

uit collectieve projecten kwamen, maar vooral geïnteresseerd waren in het hoe en waarom van deze manier van leven. Het werd duidelijk dat in Oostenrijk weinig collectieve projecten bestaan en dat een netwerk over de lands- en taalgrenzen moeilijk tot stand komt. De discussies draaiden dan ook niet zozeer om het uitwisselen van ervaringen, maar meer om de verhalen en bijdragen van mensen uit projecten. Vervolgens beantwoordden zij de vele